

UDVARHELY

VÁRMEGYE

HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden héten egyszer: csütörtökön.

ELŐFIZETÉS:

Községek- és körjegyzőknek egész évre	6 K
Magánosoknak	10 K
A „Székely-Udvarhely” előfizetőinek	8 K
Egy példány 50 fillér.	

Szerkeszti:

GRÓF LÁZÁR ÁDÁM,
vármegyei főjegyző

Kiadja:

BETEGH PÁL könyv- és újságkiadó.

SZERKESZTŐSÉG:

Udvarhely vármegye székházában,
I. em. 13. ajtó.

KIADÓHIVATAL:

Betegh Pál könyv- és újságkiadó-
hivatala, Kossuth-utca.

I. Vármegyei szabályrendeletek és közérdekű határozatok.

Sz. 259. 1902.

Ih. közgyűlési.

Szabályrendelet

Udvarhelyvármegye törvényhatósági közutain alkalmazott utkaparók nyugdíjazásáról.

I. FEJEZET.

A nyugdíj alap létesítése, célja és részesei:

1. §. Udvarhelyvármegye közönsége, a törvényhatósági közutakon alkalmazott és véglegesen kinevezett utkaparóknak nyugdíj-intézete czimén 1903. január 1-ével kezdődő hatálylyal nyugdíj alapot létesít oly czélból, hogy azok, valamint özvegyeik és árváik az ezen szabályrendeletben előírt feltételek beálltanak esetén megfelelő ellátásban részesüljenek.

2. §. A nyugdíj-intézetnek feltétlenül és kötelezőleg részesei: a véglegesen kinevezett törvényhatósági utkaparók.

3. §. A nyugdíj-alap alakul:

a) Ezen szabályrendelet életbeléptekor szolgálatban levő valamennyi igényjogosult utkaparó által havonként 2 koronás részletekben törlesztendő 24 korona összeget tevő törzsjárulékból.

b) Ezen szabályrendelet életbelépte után felfogadandó utkaparók által 12 havi részletben törlesztendő évi fizetésük után számított 24 koronányi összeg törzsjárulékból.

c) A nyugdíj egylet tagjai által évenként fizetésük után lerovandó 1 és $\frac{1}{2}$ százalék állandó járulékból.

d) A vármegyei uti-alap VI. és VII. rovata által 1903. évi június hó 1-étől számítandó és évenként fizetendő 600 korona járulékból.

II. FEJEZET.

4. §. A nyugdíj alap a 2-ik §-ban megnevezett részeseknek tulajdona. A vármegye közgyűlése és a m. kir. kereskedelemügyi miniszter felügyelete alatt áll, ügyeit maguk az intézeti tagok a jelen szabályrendelet értelmében a 7. §-ban elősorolt tagokból álló választmány által intézik.

5. §. Az alap vagyona gyümölcsözés végett csak magyar állampapírokban, az állam által tőkájükre és kamataikra nézve biztosított érték-papírokba, magyar földhitelintézeti záloglevelekbe és a törvényhatósági bizottság közgyűlése által névszerinti szavazás mellett kijelölt takarékpénztárakba helyezhető el.

Magánfeleknek kölcsönképpen bármely biztosíték mellett sem adható ki; a vármegye közönségének azonban kellő biztosíték mellett kölcsön adható.

6. §. Az alapnak a 3. §-ban megjelölt kamatjövédelme a létesítés, illetve életbeléptetés-től számított 10 év múlva vehető csak igénybe.

Ha nagyobb számú ellátások következtében a nyugdíj-alapnak az ellátásra felhasználható jövédelmei a kiadásokat nem fedeznék, az ellátási összegek mindaddig, míg a helyzet a teljes ellátást megengedi, aránylagosan leszállítandók lesznek.

7. §. A nyugdíj intézeti választmány: elnök, jegyző, pénztárnok, ellenőr és 8 választot: tagból áll, kik közül 4-et a törvényhatósági bizottsági közgyűlés saját kebeléből, 4-et pedig a nyugdíjintézeti tagok sorából azoknak az alispán által minden hat évben a tisztújítás után összehívott reudes közgyűlése választ.

A választmány elnöke az alispán, ennek akadályoztatása esetén a főjegyző és ennek akadályoztatása esetén az árvaszéki elnök; jegyzője egyik vármegyei aljegyző; pénztárosa a kir. adóhivatal. Az időközben meghalt vagy lemondott tagok helyébe új tagokat a vármegye közgyűlése, illetve a nyugdíjintézeti tagoknak a 13. §. értelmében egybehívandó rendkívüli közgyűlése választ.

8. §. A választmány feladata:

a) az alap vagyonának felelősség terhe alatt való kezelése, illetve a kezelés ellenőrzése;

b) az ellátásért folyamadók kérvényeinek a szabályrendelet értelmében való elintézése;

c) a megállapított ellátásoknak az alap kezeléséből felmerült költségeknek és egyéb az alapot terhelő kiadásoknak utalványozása;

d) az ellátást élvezők által illetményeik kiszolgáltatására nézve emelt panaszok megvizsgálása és elintézése;

e) a nyugdíj alapnak fentebb elősorolt ügyeit ülésben szavazattöbbséggel elintézi, az ülésről jegyzőkönyvet vezet, ebben az ülésben résztvevő tagoknak neveit, a tárgyaló ügyeket s ezeknek elintézésére vonatkozó határozatait nemkülönben a nem egyhangú szavazásnál a szavazatokat nevszerint iktatja be.

Érvényes határozat hozatalhoz az elnökön kívül legalább hat tagnak együttes jelenléte és általános szótöbbsége szükséges. A szavazatok egyenlő megosztásának esetén az elnök szavazata dönt.

9. §. A választmány határozatai ellen beadott felfolyamodványok felett másodfokulag a törvényhatósági bizottság közgyűlése határoz. Ennek határozatai ellen beadott felfolyamodványok felett másodfokulag a törvényhatósági bizottság közgyűlése határoz. Ennek határozatai ellen, a mennyiben az 1896. évi XXVI. t.-cz 45. §-ában megállapított esetekre vonatkozik; a m. kir. közgazgatási bírósághoz panaszznak van helye; egyéb esetekben pedig a m. kir. kereskedelmügyi miniszterhez lehet felfolyamodni, a ki érvényesen dönt.

10. §. Az elnök képviseli a nyugdíj intézetet és ennek választmányát a hatóságok és magánosok irányában; összehívja a választmányt és a közgyűlést; küldi a napirendre kerülendő tárgyakat; a választmányi és közgyűlési ülésekben elnököl; aláírja a hitelesített jegyzőkönyvet s a választmánynak és a közgyűlésnek minden kiadványát, megtartja a pénztári vizsgálatot, melyet egyik választmányi tag megokolt indítványára is megtartani tartozik.

Az elnökhöz benyújtandó minden felfolyamodvány neki bejelentendő, a közgyűlés előtt minden esetben indítvány.

11. §. A jegyző vezeti a jegyzőkönyveket, ellenjegyzi mindazon okiratokat, mely ket az elnöknek kell aláírnia. Összeállítja a nyugdíj alapról a vármegye tavaszi közgyűlése elé terjesztendő évi jelentést.

12. §. A kir. adóhivatal kezeli a pénztárt a választmány utasítása szerint, a pénzkezelési és számviteli szabályzat értelmében: az alap összes számadását vezeti.

Tartozik az előre látható havi kiadásokra nem szükségelt készpénzt minden hó 15-én és 30-a előtt gyümölcsözés végett a törvényhatóság közgyűlése által kijelölt takarékpénztárba elhelyezni.

Vezeti a részeseknek törzskönyvét, melyben minden egyes részesnek vezeték és kereszt-

neve, születési ideje, vármegyei szolgálatának kezdete, folytonossága és megszűnte; ennek oka, további szolgálati minősége, az ezután huzott rendszeres fizetése, személyi és fizetési pótléka és az ezen illetménye után befizetett nyugdíj- és egyéb a nyugdíj beszámítása és megállapításához szükséges adatok hitelesen kitüntetendők.

A bevételeket és kiadásokat havi naplókban és a megfelelő rovatokkal berendezett főkönyvben elszámolja, az év végével a választmánynak számol s őrzi a pénztár kulcsát.

A kir. adóhivatal az alapnak a vagyonaért felelős és kártérítéssel tartozik; miért is a tisztí óvadék ezen alap kármentesítésére szolgál.

13. §. A hat évenként tisztújítás után tartandó rendes közgyűlést kívül a nyugdíj alap részesei rendkívüli közgyűlést csak azon esetben hívja össze az alispán, ha azt valami okból megüresedett választmányi tagságnak betöltése, vagy más valami rendkívüli körülmény tenné szükségessé. Az ily rendkívüli közgyűlésre az elnök az alap részeseit és a törvényhatósági közgyűlés által saját kebeléből választott négy választmányi tagot egyenként meghívja, kijelölve a tárgyat, mely felett határozni kell. A szavazás minden esetben titkos és csak személyesen gyakorolható. Érvényes határozat hozatalhoz, a tagok felének jelenléte s azok általános szótöbbsége szükséges. Ha azonban a közgyűlésre a tagok határozathozatalhoz megkívánt számban meg nem jelenének, az elnök új közgyűlést hív egybe, oly figyelmeztetéssel, hogy azon a jelenlevő tagok szótöbbséggel bírnak. A nyugdíj intézet 10 részeseinek irásban beadott kérelmére az alispán rendkívüli közgyűlést összehívni tartozik.

14. §. A szabályrendelet módosítását célzó javaslatok tárgyalása a nyugdíj intézeti közgyűlés hatásköréhez tartozik.

Ezen kívül a szabályrendelet bármilyen módosítása a vármegye közgyűlésének és a kereskedelmügyi miniszternek helybenhagyását igényli.

15. §. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítését az elnök és jegyző eszközlik.

III. FEJEZET.

Az utkaparók ellátása.

16. §. A nyugdíjintézetnek minden tagja, ha a 2. §-ban meghatározott minőségben van alkalmazva, jelen szabályrendelet életbeléptétől, illetve a később kinevezettek hivatalba lépésük-től számított 10 év múlva s illetve az alább felsorolt esetek bármelyikében élete fogytáig, illetőleg egészsége helyreálltáig az alábbi d) alatti esetben netaláni újabb alkalmaztatásáig járó nyugdíjra tarthat igényt.

Nevezetesen:

a) ha lelki fogyatkozás, vagy súlyos természetű betegség miatt hivatalos kötelességeinek teljesítésére véglegesen, vagy legalább tartósan képtelenné válik;

b) ha 65. évét betöltötte;

c) ha a köteles 40 évi szolgálati időt kitöltötte;

d) ha állomások szervezése, vagy azok megszüntetése következtében megfelelő állomásra el nem helyezhető.

17. §. A nyugdíjazás rendszerint csak az igényjogosult kérelmére történhetik; az előző §. a) pontja esetében azonban hivatalból is az alispán által megindítható a nyugdíjazási eljárás. Ennélfogva a lelkifogyatkozás, vagy betegség miatti szolgálatképtelenség mindig közhatalósági orvos bizonyítványával igazolandó, jogában maradván a nyugdíjazó hatóságnak az orvosi bizonyítványban foglaltak valódiságát más hatósági orvos, esetleg orvosok által felülvizsgáltatni.

Ha a szolgálatképtelenség állandó jelleggel bír, a nyugalomba helyezés véglegesen történik, ellenben habár tartós, de csak időleges jellegű szolgálatképtelenség esete forog fenn, csak ideiglenes nyugalomba helyezésnek van helye.

Akik 65-ik évüket betöltötték, vagy pedig a köteles 40 évi szolgálati időt kiszolgálták, azok saját kérelmükre és szolgálatképtelenségük megállapítása nélkül nyugdíjazhatók s ez esetben végleges nyugalomba helyezendők.

Ellenben azok, kik állomások változtatása következtében el nem helyezhetők, mindég csak ideiglenes nyugalomba helyezendők.

18. §. Az ideiglenesen nyugdíjazottak azon esetekben helyeztetnek állandó nyugalomba, ha 65-ik évüket elérték, vagy előbb véglegesen szolgálatképtelenné váltak.

Az ideiglenesen nyugdíjazottak, ha az ideiglenes nyugdíjazás okai megszűnnek, a tényleges szolgálat kötelekébe visszavehetők és részökre kijelölt állomást elfoglalni kötelesek, ellenkező esetben nyugdíjigényüket veszítik.

Azoknál, kik testi betegség, vagy szellemi fogyatkozás miatt helyeztettek ideiglenes nyugdíjba, a vármegye alispánjának jogában áll orvosilag megállapítani, hogy az ideiglenes nyugdíjazás feltételei még fennállanak-e?

19. §. Az igényelhető nyugdíj összegének megállapításánál irányadóul szolgál:

a) a beszámítható szolgálati idő tartama és
b) a szolgálatban utóljára huzott beszámítható javadalmazás összege.

20. §. Beszámítható szolgálati időnek tekintetik azon időtartam, melyet az utkaparó az ellátási igény megállapításától visszafelé egész az első hivatalos eskü letételeig szakadatlanul és egyfolytában töltött s illetve a jelenleg alkalmazott utkaparókra azon szolgálati idő, melyet a nyugdíjazandó utkaparó 1903. év január 1-től, mint ezen szabályrendelet hatályának kezdőpontjáig szakadatlanul és egyfolytában töltött.

21. §. Ha a nyugdíjintézeti részes hivatalos eljárás közben szenvedett baleset folytán szolgálatképtelenségét, sőt halálát ezen baleset, vagy pedig járvány alkalmával történt működése okozta volna, szolgálatképtelenség esetén, ha beszámítható szolgálati ideje még 10 évre nem terjedne is, ő, illetőleg halála esetén özvegye és árvái

ugyanazon ellátásban részesítendők, mintha már tíz évet szolgált volna, ha pedig beszámítható szolgálati ideje a tíz évet meghaladja, akkor az ellátás kiszabásánál beszámítható szolgálati éveikhez további öt év számítandó.

22. §. Aki 10 évig ezen törvényhatóság területén rendszeresített állomásoknak valamelyikén folytonos szolgálatban áll s ezen alapon állandó ellátásra tarthat igényt, annak ezen vármegyei szolgálatát közvetlenül megelőző azon szolgálati ideje is beszámítandó, melyet 1893. évi január hó 1-je óta az állam, vagy más hazai törvényhatóság beszámítható szolgálatában töltött, amennyiben az illető az államtól, vagy más törvényhatóságtól, hol korábban szolgált, sem vegkielégítést, sem egyéb ellátást korábbi szolgálati évei alapján nem kapott, illetve nem élvez s ugyanott hasonló viszonyosság fenn áll.

A végleges alkalmazást közvetlenül megelőzőleg helyettesít és ideiglenes alkalmazásban eskütelével mellett töltött szolgálati idő a szolgálati idő tartamának megállapításánál számba veendő.

23. §. A szolgálati idő folytonosságának számításánál felbeszakításnak nem tekintendő, ha a nyugdíjintézeti tag:

a) ideiglenesen nyugdíjaztatott, de ismét szolgálatba állott;

b) a nyugdíjigény fentartás biztosítás ki eszközzése mellett az alkotmányos kormány, vagy társhatalóság szolgálatába átment, de onnét tényleges szolgálatának felbeszakítása nélkül visszatért;

c) felfüggesztett állapotban volt, de állásába ismét visszahelyeztetett és végre

d) egyhuzamban egy évet meg nem haladó időt szabadságon töltött.

Ezen esetekben az ezen alap által való ellátás alkalmával az előbb és ezen állapotokban eltöltött vármegyei szolgálati idő és a fokozatos állandó ellátás mérvének alapjául beszámítandó lesz, természetesen ide nem értve azon időt, melyet az illető nem ezen vármegye szolgálatában töltött el.

24. §. Az állandó ellátás alapját képező javadalmazásnak csak az utóljára huzott rendszeresített évi bérösszeg tekintendő.

25. §. Az ellátás mindig egész koronákban megállapítandó, az 50 fillérnél nagyobb összeg egy egész koronának veendő, az 50 fillérnél kisebb összeg pedig figyelmen kívül hagyandó.

26. §. Az állandó ellátás azon napot követő hó elsejével folyósítandó s fizetendő ki előleges havi részletekben, melyben jogcíme megszűnik, ellenben az egyszer s mindenkorra szóló ellátás megállapítása után azonnal utalványozandó és kifizetendő, az utalványon pedig mindazon feltételek, melyekhez a fizetés teljesíthetése kötve van, kiteendő és ezen utalvány az érdekelt félnek is kiadandó.

Az ellátásra jogosítottak ebbeli igényök érvényesítését jogcímeik beálltával számítandó egy év alatt kötelesek kérelmezni.

Egy éven túl az állandó ellátás a kérelem beadását követő hónaptól kezdve jár.

27. §. A nyugdíjintézeti tagoknak évi nyugdíja 10—20 évi beszámítható szolgálati idő után a beszámítható évi bérnek egyharmadában. 20—30 év után feleében, 30—40 év után háromnegyedében, 40 éven felül pedig a beszámítható évi bérnek teljes összegében állapítatik meg.

28. §. A nyugdíj élvezete ideiglenesen felfüggesztetik:

a) ha a nyugdíjazott az államnál, vagy társbátóságánál állandó évi fizetéssel egybekötött alkalmazást vállal, ezen alkalmaztatás tartamára oly mérvben, melyben újabb fizetése a nyugdíjjal együtt meghaladja azon beszámítható javadalmazást, mely az élvezett nyugdíj kiszabásánál alapját képezte és

b) ha a nyugdíjazott valamely nem becstelentő büntény, vagy vétség miatt szabadságvesztéssel büntetetik és pedig a szabadságbüntetés tartamára.

29. §. Az ellátásra való igény megszűnik:

a) ha valaki állomásáról önként lemondott;

b) ha valaki állomasát önként elhagyta, arra felhívás daczára sem tér vissza és a miatt fegyelmi uton hivatalvesztésre ítéltetett;

c) ha valaki valamely büntetendő cselekményért hivatalvesztésre ítéltetett;

d) ha valaki a szolgálatból büntetéskép elbocsáttatik és végre

e) ha valaki oly cselekmény elkövetése után, mely hivatalból való elbocsátását vontatolna maga után, megszökik, vagy bármely más okból ezen cselekmény miatt ellene bünvádi, vagy fegyelmi eljárásnak helye nem lehet, mely esetekben azonban az egyszerűsággal szülő ellátásból való kizáratás a fegyelmi eljárás megfelelő alkalmazása mellett mondatik ki. A c) és e) pontban megjelölt esetekben a már megszabott és folyóvá tett állandó ellátás is azonnal beszüntetendő.

30. §. A nyugdíj végleg megszűnik:

a) ha az illető nyugdíjas a magyar állam polgára lenni megszűnik; vagy pedig

b) a vármege szolgálatában rendszeresített állomásra ismét alkalmaztatott; továbbá

c) ha nyereségvágyból eredő büncselekményért, vagy abban való bűnrészesség miatt bünfenyítő uton jogerejűleg elítéltetett; és végre

d) a nyugdíjas meghal

31. §. A nyugdíjalapba befizetett járulékok általában véve vissza nem fizettetnek, ha azonban a 16. §-ban említett körülmények az 5 évi beszámítható szolgálati időn túl bekövetkeznek, befizetéseiket kamat nélkül visszakapják.

IV. FEJEZET.

Az özvegyek és árvák ellátása.

32. §. Állandó ellátásra, ha az erre szükséges s alább megjelölt kellekek megvannak, csak a nő s illetőleg avval nemzett gyermekek tarthatnak igényt, kinek férje illetőleg atyjuk

nyugdíjigényre jogosító alkalmazásban legalább öt évig szolgált és illetőleg azon özvegy, ki:

a) férjével a tényleges beszámítható szolgálat ideje alatt, vagy ezt megelőzőleg lépett házasságra;

b) férjével halála előtt legalább 1 évig törvényes házasságban élt és férje elhunytakor attól törvényesen elválva nem volt.

33. §. Az előző 32. §-ban megkivánt általános kellekeken kívül az alábbi pontokban felsorolt esetekre még a következő külön rendelkezések állapítatnak meg:

1. Azon nő, ki a köteles szolgálati idő kitöltése, vagy 65 éves korának betöltése után nyugdíjazott egyénhez ment férjhez valamint az ezen házasságban nemzett gyermekek ellátásra igényt nem tarthatnak, kivéven, ha a férj a tényleges szolgálatban újra alkalmaztatván legalább három évig szolgált.

2. Azon nő, ki 60 évesnél idősebb férjhez ment nőül, állandó ellátásra csak az esetben tarthat igényt, ha férje a házasság megkötése után legalább még három évig szolgált, vagy ha a házasságból gyermekek származnak, vagy az által gyermekek törvényesítettnek

Ezen esetben a házasságból származó, vagy azáltal törvényesített gyermekek is az általános szabályok szerint igényjogosultaknak tekintendők.

3. Azon nő, ki a férj halálakor férjével nem él együtt, ha csak be nem bizonyítja, hogy az együtt nem élés nem az ő hibájából következett be, a férj után semminemű ellátásra igényt nem tarthat, gyermekei azonban ha a feltételek különben megvannak, ellátási igénnyel bírnak és szülők nélküli árváknak tekintendők.

4. Azon nő, aki erkölcstelen életet folytat, vagy valamely büntetendő cselekményért hivatalvesztésre ítéltetik, ellátási igényét szintén nem érvényesítheti s ha már állandó ellátásban részesül, azt elveszti, gyermekei azonban, ha a feltételek különben megvannak, ellátási igénnyel bírnak s szülők nélküli árváknak tekintendők.

34. §. Az utkaparó özvegyének ellátása, a férj beszámítható utolsó javadalmazásának egyharmad részéből áll.

35. §. Az özvegy özvegyi nyugdíjából nemcsak saját gyermekeit, hanem férjének előbbi házasságából hátramaradt gyermekeit is eltartani köteles s mennyiben ebbeli kötelességének nem tenne eleget, nemcsak a nevelési járulék elvonható tőle, hanem saját nyugdíjából is gyámhatóságilag megállapítandó összeggel a gyermekek eltartásához és neveléséhez járulni tartozik.

36. §. Azon özvegy, kinek a jelen szabályrendelet értelmében folytonos ellátásra van igénye és kinek férje halálakor még anyai ellátásban álló éves, de mostoha gyermeke van, vagy gyermekei vannak, illetőleg teherben van, azon gyermekei számára, kik a szabályszerű kort (38. §.) még nem érték el, ha az elhalt férjétől vagy szintén igényjogosult korábbi férjtől származnak, szabályszerű koruk elértéig nevelési járulékot is kap.

Nevelési járulékot kapnak továbbá a szabályrendelet által meghatározott kort még el nem ért szülötlen árvák is, ha anyjok s illetőleg mostoha anyjok, atyjuk után folytonos ellátásra igényt tarthatott volna.

Ha az özvegynek állandó ellátásra van igénye, az a körülmény, hogy a gyermekek tényleges szolgálati ideje alatt, vagy nyugdíjas állapotban nemzetek-e, a nevelési járulékra befolyással nincsen.

37. § A nevelési járulék az anya járulékát képezi, s azzal nem a gyermek, hanem az anya s esetleg a gondnok vagy gyám rendelkezik.

38. §. Az utkaparó figyermekai 16 éves, leánygyermekai 14 éves koruk betöltéséig részeseznek a nevelési járuléknak.

39. §. A nevelési járulék atyátlan árvák számára fejenként és külön minden árva részére, az anyát megillető ellátásnak egyhatod ($\frac{1}{6}$) részében állapittatik meg.

A nevelési járulékoknak valamennyi gyermekre eső összege azonban az özvegyi ellátás összegét meg nem haladhatja.

Ha tehát hat gyermeknél több látandó el nevelési járulékkal minden egyes gyermek számára csak azon járulék utalványozandó, mely az özvegyi ellátás összegét elosztva a gyermekek számával, egy gyermekre esik. De ha később egy vagy több gyermek nevelési járuléka megszűnik, ezek megszünt járuléka is a többinek osztandó szét s az özvegyi ellátással felérő egész összeg valamennyi gyermek részére mindaddig meghagyandó, míg egynek-egynek járuléka annak $\frac{1}{6}$ -át el nem eri.

40. §. Szülötlen vagy atyátlan árvák, kiknek anyja azon okot kivéve, hogy férje öt évig nem szolgált, s még a 43. §. határozmányai szerint sem tarthat folytonos ellátásra igényt, bármi más oknál fogva elvesztette, a szabályrendeletben meghatározott koruk eléréseig nevelési járulékkép az atyátlan árvák számára kijáró nevelési járuléknak másfélszeres összegét kapják.

41. §. Eltűnt és fel nem található utkaparó nejeinek és gyermekeinek ha egyébként a szabályos feltételek megvannak, az özvegyek és árvák számára jelen szabályrendelet által megállapított ellátás ideiglenesen és mindaddig utalványoztatik, míg a férj, illetőleg az apa elő nem kerül, vagy törvényesen halottnak nem nyilvánittatik, a mennyiben az ellátás élvezetére jogosító szabályos feltételek létezni előbb meg nem szűnnek.

42. §. Az a körülmény, hogy a férj a tényleges szolgálat tarlama alatt vagy már nyugdíjazott állapotban halt-e meg, az özvegy és gyermekek állandó ellátásának jogosultságára befolyással nincsen, ha a férj azonban nyugdíjazott állapotban halt el, az özvegy és gyermekek járandósága sem egyenkint, sem pedig együttvéve nem lehet nagyobb, mint az a nyugdíj, melyet a férj élvezett.

43. §. Azon utkaparók özvegyei és árvái, kiknek férje, illetőleg atyjuk életét a szolgálat

teljesítése közben szenvedett baleset vagy járvány alkalmából, történt működése következtében veszítette el, a 33 és 45. §§-okban foglalt korlátozások fenntartásával a 29, 44. és 40. §§-okban megállapított folytonos ellátásra akkor igényt tarthatnak, ha férjök öt évi szolgálattal ugyan nem bír, de a 32. és 36. §§-okban előirt egyéb feltételek megvannak.

Ezen kedvezmény az ideiglenesen alkalmazottak családjaira is kiterjed.

44. §. Özvegyek és árvák, ha folytonos ellátásra igényök ugyan nincsen, de férjök, illetőleg atyjok nyugdíjigényre jogot adó állomáson vagy minőségben volt alkalmazva, s özvegyeknél a 32 §. a), b) pontjában előirt feltételek megvannak, a 33. §. 1-ső pontjában megjelölt esetek kivételével visszakapják a férj által befizetett nyugdíjjárulékokat kamat nélkül végkielégítésképpen.

45. §. Özvegyek és atyátlan árvák ellátási igénye az atya halálával, utószülötteknek a születés napjával, szülötlenül tekintendő árvák ellátási igénye mindkét szülő elhaltával s esetleg azon napon áll be, melyen az anyának nyugdíjigénye hármely okból megszűnik.

46. §. A folytonos özvegyi ellátásra és a nevelési járulékra való igény a 33. §. 4. pontjában megjelölt eseteken kívül megszűnik:

1. özvegyi nyugdíjra nézve, ha az özvegy ismét férjhez megy vagy meghal;

2. árvákra nézve általában, ha a szabályszerű kort eléri vagy meghalnak;

3. ha az árva oly állami, közhatalosi vagy intézeti ingyenes ellátásban részesül, melynek értéke a nevelési járulékot meghaladja, vagy ha a leány gyermek férjhez megy, de ezen nevelési járulékra való igény újból feléled, ha az ingyenes ellátás a 38. §-ban előirt kor elérte előtt megszűnt;

4. ha az árva valamely büntetendő cselekményért hivatalvesztésre ítéltetik, valamint elvonhatja azt a nyugdíjválasztmány akkor is, ha 6 hónappal hosszabb ideig tartó szabadságvesztésre ítéltetik;

5. atyátlan árváknál azon nappal, midőn az anya elhal, férjhez megy, vagy bármely okból nyugdíja megszűnik s az árvák a szülötlenül tekintendő magasabb nevelési járulékra nyernek igényt;

6. a szülötlenekül tekintendő árváknál, ha az anya nyugdíj igénye feléledvén, az anyátlan árvák számára meghatározott nevelési járulék kezdődik.

V, FEJEZET.

47. §. A nyugdíjazott vagy végkielégítésben részesített egyének szolgálatából eredő vármegyei követelések a nyugdíj vagy végkielégítésre is érvényesíthetők, s a mennyiben a nyugdíjazás vagy kielégítés folyósításakor már közigazgatási vagy bírói úton megvannak állapítva, magánosok követelése ellenében elsőbbséggel bírnak (1885. XI. t.-cz. 60. §.)

Ily vármegyei követelések azonban az özvegyi nyugdíjra, az árvák nevelési járulékára, valamint a végkielégítésekre nem érvényesíthetők, kivéve ha azokat az özvegy önként ajánlotta fel.

48. §. Az ezen szabályrendelet életbe lépte előtt szolgálatban töltött idő a nyugdíj megállapítása és kiszabásánál tekintetbe nem vehető, azonban különös méltánylást igénylő esetekben folyósítatik a nyugdíj választmány, hogy azoknak, kiknek ezen idő előtt megelőzőleg van már 10 évet meghaladó beszámítható szolgálati idejük, de a szabályrendelet életbe lépte után eltöltött szolgálati idejük után állandó ellátásra igényt nem tarthatnak, a mennyiben ezt az alap vagyoni helyzete megengedi, a kereskedelemügyi m. kir. Miniszter ur utólagos jóváhagyása mellett a 10 évi beszámítható fizetés után járó nyugdíj összegét meg nem haladó évi kegydíjat, vagy egyszersmindenkorra kisebb összegű végkielégítést szavazhasson meg.

49. §. Ezen szabályrendelet törvényszerű kihirdetés és miniszteri jóváhagyás után hatályba lép.

50. §. Ha a nyugdíj intézmény fentartásának szükségessége bármely oknál fogva megszűnnék, annak megszüntetése és a nyugdíjalapnak mely czélra leendő fordítása iránt kereskedelemügyi miniszteri jóváhagyás mellett a vármegye közgyűlése határoz.

Elfogadtalott Udvarhelyvármegye törvényhatósági bizottságának Székelyudvarhelyt, 1902. december 19-én tartott III-ik rendes közgyűlésében.

Szám 260—1902.

hatósági közgyűlési.

Szabályrendelet

a szülésznoi gyakorlat szabályozásu tárgyiban.

1. §. Minden község, mely 1500, vagy annál több lélekszámmal bír, tartozik külön okleveles szülésznot tartani.

2. §. 1500 lakosnál kevesebb népességű olyan községek, melyek a 4. §. szerint nem csoportosíthatók, vagy a melyek csoportba lépni nem akarnak; és végül, melyekben okleveles szülésznot letelepedve nincsen és ilyet saját akaratköböl tartani nem óhajtanak, főorvosilag képzett II-od rendű szülésznot tartására köteleztetnek.

3. §. 1500 lakosnál kevesebb, de 1000-nél több lélekszámmal bíró községek, melyekben hatósági megállapítás szerint egy okleveles szülésznot a megélhetést feltétlenül megtalálja, de csak II-od rendű szülésznot van alkalmazásban, okleveles szülésznot választani, vagy ilyennek kiképzéséről gondoskodni tartoznak.

4. §. Olyan községek, melyek egymással egybeépítve vannak, vagy egymástól legfeljebb 2 kilométer távolságra fekszenek, közösen szülésznot tarthatnak. Azon község, mely a szülésznot tartására alakított körbe belépni nem akar, külön szülésznot tartására köteleztetik.

5. §. 1500, vagy annál több lélekszámmal bíró csoportosított községekre nézve a 1. §., 1500-nál kevesebb lélekszámmal bíró csoportosított községekre nézve a 2. §., 1500-nál kevesebb, de 1000-nél több lélekszámmal bíró csoportosított községekre nézve a 3. §. rendelkezései irányadók.

6. §. Azon községek, illetve község csoportok, melyek az 1., 3. és 5. §§. szerint okleveles szülésznot alkalmazására kötelezve vannak, az 1876. évi XIV. t. cz. 140. §-ának b) pontja értelmében okleveles szülésznot kiképzéséről tartoznak gondoskodni. Ha az ilyen községek az anyagi megterhelhetőségük miatt nem képesek, okleveles szülésznot kiképzése céljából állami ösztöndíjért kötelesek folyamodni. Ezen ösztöndíjat első sorban a már alkalmazott II-od rendű szülésznot kiképzése céljából kérelmezik. Azon másodrendű szülésznot, ki a tanfolyamra nem jelentkezik, vagy bármely okból képesítést nem nyer, állását veszíti.

7. §. A szülésznot képző tanfolyamokon üresedésben levő ösztöndíjas állások elnyerésére pályázó községek, ezen igényüket a vármegye alispánjához jelentsek be.

A m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszterium által rendszeresített félévenkénti tanfolyamokon üresedésben levő, ösztöndíjas állások elnyerése iránti pályázati kérvények, a vármegye alispánjához benyújtott igény jelentés mellé csatolandók.

8. §. A mennyiben az okleveles szülésznot tartására kötelezett községekben ezen állások alkalmas pályázók hiányában betölthetők nem voltak, egy évi időtartamra II-odrendű szülésznot alkalmazható.

Ezen határidő a közigazgatási bizottságnak esetről-esetre adott engedélye alapján egy-egy évi határidővel meghosszabbítható.

9. §. A községi, illetve közbán köröket, az érdekelt községek képviselő testületeinek meghallgatásával, a törvényhatósági bizottság állapítja meg.

10. §. Magán gyakorlatot a vármegye területén csak okleveles szülésznot folytathat.

Azokban főorvosi képesítéssel bíró II-od rendű szülésznot folytathat magán gyakorlatot azon községekben, ahol községileg alkalmazott szülésznot nem elegendő számban, vagy éppen nem volna található.

11. §. Jelen szabályrendelet jogerőre emelkedésétől számított 2 éven túl II-od rendű szülésznot magán gyakorlatot nem folytathat, ha oklevelet nem szerez.

12. §. Oly községekben, melyek 1500-nál több lakossal bírnak, melyeknek nagy kiterjedése az elszórt telepek sokasága, vagy a különös közlekedési nehézségek miatt egy szülésznot a szükségletnek eleget nem tehet, a szükséghez képest egy vagy több segédszülésznoti állás rendszeresítendő.

Ezen állásokra okleveles szülésznot hiányában II-od rendű szülésznot is alkalmazható.

Székelyudvarhely rend. tanácsu városban alkalmazandó szülésznotok számát felsőbb jóváhagyás alapján a városi képviselő testület határozza

meg; kis és nagy községekben, tekintettel a 8. és 17. §§. rendelkezésére, a törvényhatósági bizottság.

13. §. A községi vagy körbábát az illetékes főszolgabíró, Székelyudvarhely városban a polgármester által, a vármegye hivatalos lapjában közzétett pályázati hirdetmény után a község választja.

E tekintetben az 1876. évi XIV. t.-cz. rendelkezései irányadók.

14. §. A községi szülész nő tartozik azon községben lakni, melybe megválasztott. Székelyhelyét az előjáróságnak előre kikért engedélye nélkül sem magánügyei miatt, sem községén kívül eső szülész női teendők teljesítése végett nem hagyhatja el.

15. §. A körbába lakhelyét az illető községek képviselő testületeinek meghallgatásával és a helyi viszonyok tekintetbe vételével a vármegye alispánja határozza meg. A körbába körének községeit lakhelye előjáróságának előre kikért engedélye nélkül sem magán ügyei miatt, sem a körén kívül eső szülész női teendők teljesítése végett nem hagyhatja el.

16. §. A megválasztott szülész nő tartozik állását 14 nap alatt elfoglalni s eltávozás esetén 2 hóval előbb felmondását az illetékes előjáróságnál bejelenteni.

17. §. A községi és körbábák fizetését a törvényhatóság jóváhagyásával a községek állapítják meg s erre nézve a következő rendelkezések irányadók:

A megállapítandó évenkénti fizetés legkisebb mértéke: a községekben 600 lélekszámig 40 korona, a községekben 600—1000 lélekszámig 40—60 korona, a községekben 1000—1200 lélekszámig 60—80 korona, a községekben 1200 lélekszámig felül 80—100 korona.

A már alkalmazásban levő szülész nők fizetései, amennyiben azok a fentt jelzett minimumnál magasabbak, jelen szabályrendelet által nem érintettek.

18. §. Ha valamely község a 17. §-ban jelzett, megfelelő minimális fizetést nem állapított meg, a törvényhatóság az 1886. évi XXII. t.-cz. 26. §-ában biztosított jogánál fogva, az illető szülész nő fizetését maga állapítja meg.

19. §. A szülész nő az illető község előjárósága által szegénynek nyilvánított nőknél ingyen tartozik szülési segélyt és 8 napon át tartó ápolást nyújtani.

Fizetés képes nőknél a szülési segélyért és ápolásért a község előjáróságával egyetértőleg megállapított díjat szedhet, melynek legkisebb mértéke 2 korona. Nyolcz napon túl tejedő ápolásért naponként, vagy bármely szülésen kívül való bábai ténykedésért 40—60 fillér díjazásra tarthat igényt.

20. §. A szülész nő fizetésüket az illető község pénztárából negyedévenkénti utólagos részletekben kapják.

Ugy fizetésök, mint más díjaik közigazgatási uton behajthatók.

21. §. A körbábák mindazon esetben, midőn ezt nagyobb elfoglaltságuk indokoltá teszi fuvarra tarthatnak igényt, azonban ennek hiányában is tartoznak köteleességeket pontosan teljesíteni.

22. §. A szülész nő kötelesek hivatásuk teljesítésében a magy. kir. Belügyminiszter által, a m. kir. Vallás- és Közoktatásügyi Miniszterrel egyetértőleg megállapított „Rendelet és Utasítás okleveles bábák számára” cz. 95000—902. számú körrendelettel kiadott szabályzatban foglalt rendelkezéseket pontosan megtartani.

A bábák kötelességeinek és felelősségének megítélésénél az 1876. évi XIV. t.-cz. 1879. XL. t.-cz. és az 1886. XXII. t.-cz., továbbá a m. kir. Vallás- és közoktatásügyi miniszteriumnak 8824—1882. sz. és 2771—1889. sz. rendeletei, valamint a m. kir. Belügyminiszteriumnak 52846—1896. sz. rendelete irányadók.

23. §. Jelen szabályrendelet intézkedéseinek áthágása, amennyiben az nem lenne benne az 1879. évi XL. t.-cz. szerint elbíráható és súlyosabb beszámítás alá eső büntetést, vagy vétséget nem képez, kihágásnak minősítettük s 100 koronáig terjedhető, behajthatatlanság esetén fogságra átváltoztatható pénzbürséggel büntetendő.

24. §. A kihágások fölött bíraskodik első fokban:

Székelyudvarhely rend. tan. városban a rendőrfőkapitány, kis- és nagyközségekben a főszolgabíró;

másodfokban a megye alispánja;

harmadfokban a belügyminiszter.

25. §. A befolyó bürségek az 1876. évi XIV. t.-cz. 7. §-ban megállapított célokra fordítandók.

26. §. Fegyelmi ügyekben a községekről szóló 1886. évi XXII. t.-cz. rendelkezései irányadók.

27. §. Jelen szabályrendelet a Belügyminiszter jóváhagyása után azonnal életbe lép s végrehajtásával a vármegye alispánja bizatik meg.

Jelen szabályrendelet közhírré tétel után Belügyminiszter ur ő Nagyméltóságához jóváhagyás végett felterjesztetik.

Elfogadtatott Udvarhelyvármegye törvényhatósági bizottságának Székelyudvarhelyt, 1902. december 19-én tartott III-ik rendes évi közgyűlésében,

303—1902. közgy.

Szabályrendelet.

A tisztviselők, továbbá a segéd-kezelő- és szolgáló személyzet tagjainak, valamint a törvényhatósági bizottság tagjainak napdíjai az 1902. évi 125.000 számú belügyminiszteri szabályzat rendelkezései alapján következőleg állapítatnak meg:

1. Az alispán és a törvényhatósági bizottság azon tagjainak napdíja, akik nem állami, vagy megyei tisztviselők, illetve községi előjárósági tagok 16 korona.

2. A főjegyző, tiszti főügyész, árvaszéki elnökök és főorvos napidija 13 korona.

3. A főszolgabírák, árvaszéki ülnökök, megyei első aljegyző és a kórházi igazgató-főorvos napidija 10 korona.

4. A vármegyei másod-, harmad- és negyed aljegyzők, a szolgabírák, a vármegyei főlevéltárnok, a járási orvosok és a kórházi segédorvos napidija 8 korona.

5. A vármegyei allelevéltárnok, vármegyei kiadó, vármegyei iktató, árvaszéki nyilvántartó és a közigazgatási gyakornok napidija 6 korona.

6. Az irnokok és dijnokok napidija 4 korona.

7. A hivataloszolgák napidija 2 korona.

2. §. Vasuton történő utazásnál azon esetben, ha a távolság a 300 kilométert meghaladja és az utazás éjjeli 10 órán túl is tart még egy napidij számítható fel.

3. Jelen szabályrendelet m. kir. Belügyminiszter ur jóváhagyása és szabályszerű kihirdetés után 30 nap múlva hajtható végre.

Elfogadtatott Udvarhelyvármegye törvényhatósági bizottságának 1902. évi december hó 19-én tartott III. rendes közgyűlésében.

Szám 350—1902.
thatósági közgyűlési.

Udvarhelyvármegye törvényhatóságának IV. számú

Szabályrendelete

a vármegyei árvaszék szervezetéről, gyámpénztárba befolyt pénz elhelyezéséről és gyümölcsöztetéséről.

I. RÉSZ.

Általános szervezeti szabályok:

1. §. Udvarhelyvármegye törvényhatósága, a gyámhatóságot, a fennálló törvények és törvényerejű rendeletek értelmében Székelyudvarhelyen székelő árvaszéke által gyakorolja.

2. §. Az árvaszék áll: egy elnök, két ülnök, egy jegyző, ki ülnöki teendőket végez, egy központi nyilvántartó, egy irattárnok, egy irnok és négy dijnokból. Ezekon kívül a törvényhatósági tiszti főügyész, állami számvevőség és az állampénztár az árvaszék megkereséseit és illetve rendeleteit teljesíteni tartoznak.

II. RÉSZ.

A gyámpénztári pénzek elhelyezéséről és gyümölcsöztetéséről.

3. §. A kiskorúak és gondnokoltak javára az árvapénztárba befolyó pénzek összesítve (cumulativ) kezeltenek.

4. §. A gyámoltak és gondnokoltak javára a gyámpénztárba befolyó pénzek magánosoknak jelzálogi biztosíték mellett kölcsön adatnak, ha pedig az egész készletben lévő pénz ily módon gyümölcsöztethető nem lenne a 4000 koronán felül lévő összeg, a mennyiben már előjegyzett s előre láthatólag rövid időn kiutalandó kölcsönök, vagy az árvák és gondnokoltak pénzei kielégíté-

sére igénybe véve nem lenne, a pénztári tisztség előterjesztése folytán, az árvaszék által azon takarékpénztárba lesz beutalandó, melyet ily célból évről-évre a törvényhatóságnak őszi rendes vagy rendkívüli utolsó közgyűlése a következő évre névszerint szavazással kijelöl.

5. §. Ezen pénzek takarékpénztári betéti könyvekre gyümölcsözőleg s oly szigorú feltétel mellett lesznek elhelyezendők, hogy a betétek bármikor felmondhatók s kifizetés csak a könyv felmutatása és az árvaszék utalványa alapján történhetik.

6. §. Jogositva van az árvaszék, hogy szükségletét az így képzett takarékpénztári betétből időről-időre kivonhassa, s illetve netán leapadt készletét a betétből 4000 koronára kiegészíthesse. Jogositva van arra is, hogy ha évközben oly jelenségeket észlel, melyek a kijelölt takarékpénztár hitelképességét megrendítik, betétjét saját felelősségére azonnal felmondhassa s azt ideiglenesen más takarékpénztárba helyezze el. Ezen eljárásról azonban a legközelebbi közgyűlésnek indokolt jelentést tenni tartozik.

7. §. Jelzálogi kölcsönök egy összegben 200 koronánál kevesebb és 20000 koronánál magasabb összegben nem utalványozhatók.

8. §. A kölcsönök az árvaszék által 5 százalékos kamat, esetleg 5 százalékos késedelmi kamat fizetés és 25 évi 4 százalékos tőke törlesztés mellett adatuak ki.

9. §. Kölcsönök csak jelzálogi biztosítás mellett és pedig földekre katasztrális tiszta jövedelem 30—40-szeres összege erejéig; Székelyudvarhely rendezett tanácsu város és Székelykeresztúr nagyközség területén lévő kőből épült, cseréppel fedett és téglával burkolt lakóházakra pedig csak is hivatalbeli szakértő mérnök által kiadott hiteles bizonyítvány alapján megállapított becsérték egyharmad részéig utalványozhatók. A mérnök által kiadott becsübizonyítványnak a házakon esetleg létező szolgálmakra is ki kell terjednie, s az ez által előidézett érték csökkenés a becsértékből levonandó. Az említett két községen kívüli más községekben kizárólag csak házakra kölcsön nem adható, ha azonban a külsőségekkel együtt az épületes belső telek is jelzálogul lekötetnek, a tűzbiztonsági követelményeknek megfelelő lakóházak értéke is tekintetbe vehető.

Fennmarad az árvaszék azon joga, hogy a katasteri birtokiv és beadott mérnöki bizonyítvány mellett, a községi előjáróság becsübizonyítványát is bekövetelje és esetleg a fél költségén a bírói becsüt is keresztül vitesse. A községi becsübizonyítvány azonban csak annyiban fogadható el alapul, a mennyiben az ebben megállapított becsérték a mérnöki bizonyítványban foglalt, vagy a katasteri birtok iv alapján az előző pontban körülírt eljárási mód szerint megállapított becsértéknél nem magasabb. A dolgon fekvő terhek a becsértékből háromszoros összeggel levonandók s csak a fennmaradó rész lesz a kölcsön megszavazásánál alapul vehető.

Haszonélvezeti joggal terhelt birtokokra kölcsön csak úgy engedélyezhető, ha a kötelezővény a jogosított által is aláíratik, vagy általa a pénztár részére bekebelezésre alkalmas elsőbbségi nyilatkozat állíttatik ki. Szolgalmakkal terhelt birtokoknál elsősorban ugyanezen eljárás kísérőléndő meg, ha azonban ez nem sikerül, csak oly esetekben engedélyezhető a kölcsön, ha:

1. akár a szolgalom a jelzálogul lekötendő ingatlanoknak csak egy részét terheli s a tehermentes részek ezek nélkül is nyújtják a szabályrendelet által megkövetelt biztosítékot, akár pedig elfogadható adatokkal község előjárásági vagy szakértői bizonyítványnyal igazoltatik, hogy a szolgalom által okozott értékesökkenésnek leltése után fennmaradó becsérték is a felveendő kölcsönt a jelen szakaszban megállapított módon biztosítja.

10. §. A házaknak a kölcsön fennállásának időtartama alatt tüzkár ellen biztosítva kell lenniök, feltétlenül kikötendő tehát, hogy a biztosításnak vagy a biztosítási díj részlet kifizetését igazoló nyugta betérjesztésének elmulasztása esetén, a kölcsönök azonnal felhajtatók, de egyezersmind joga van a pénztárnak az esedékes díj részletet adós helyett befizetni, a fizetett összeget az illető adós terhére a számlalapon előírni s a kamatok s esedékes tőketörlesztési hányadokkal ezen összeget is késedelmi kamataival együtt tőle behajtani. A kötvények és nyugta betérjesztését a pénztári személyzet egyetemleges felelőssége mellett a pénztári ellenőr köteles nyilvántartani, elmulasztás esetén jelentést tenni.

Az a lösök a tőketörlesztési részleteket éventént utólag, kamatokat pedig felevenként előre január és június hó elején kötelesek befizetni. A határidőt elmulasztó adósok 5 százalék késedelmi kamatot is kötelesek fizetni.

11. §. Az összesített árvai pénztárból kölcsönzők kéréseiket az árvaszékhez tartoznak benyújtani, felszerelve a kérés beadása idején hitelesített kataszteri birtokiv és telekkönyvi másolattal házakra felveendő kölcsönöknél pedig a tüzbiztosítási bárca és becslévével. A kölcsönzőkre nézve végérvényesen határoz s a határozatot úgy a kérelmes, mint a tiszti főügyész, valamint a pénztárral is közli.

12. §. A kölcsön kötelezővényeket a tiszti főügyész állítja ki és kebelezteti be, a felek tartozván mind a bélyegköltség, mind a munkadíjat a kötelezővény kiállításakor megfizetni.

13. §. Köteles a tiszti főügyész gondoskodni arról, hogy amidőn a kölcsön a már fennálló terü kifizetésének feltétele mellett szavaztatott meg, a pénztár által a kifizetésre szükséges összeg a kölcsönből levonván, rendeltetési helyére elküldessék. Köteles befizetni ilyen alkalmakkor a törlési nyugtát is és a teher tételt kitöröltetni. Ezen eljárásért a felektől bélyegköltséget és az alábbi § ban megállapított mérsékelt munkadíjakat beszedni jogosult.

14. §. A tiszti főügyész a kölcsönzőktől a kötelezővény kiállítás és bekebelezési kérésekért a következő munkadíjakat szedheti:

1. 200—400 koronáig 8 koronát.
2. 400—1000 koronáig 10 koronát.
3. 1000—2000 koronáig 12 koronát.
4. 2000—6000 koronáig 16 koronát.
5. 6000—10000 koronáig 20 koronát.
6. 10000—20000 koronáig 30 koronát.

Törlési kérésekért bármely magas összeg erejéig csak 10 (tiz) korona munkadíjat számíthat fel.

15. §. A kölcsön kötelezővények 25 (huszonöt) évi egyenlő részletbeni tőketörlesztés 5 százalék kamat felevenkénti előrefizetés, esetleg 5 százalék késedelmi kamat fizetési kötelezettség, három havi felmondás perköltségi óvadék s házaknál a tüzbiztosítási kötelezettség kikötése mellett akép állítandók ki, hogy a kölcsönzők a sommás-per eljárásnak s kölcsönző árvaszék által választható bíróság illetékességének magukat alávéssék.

16. §. Az árvaszék az állampénztár által felevenként betérjesztett kimutatást a tiszti főügyésznek adja át, ki is azon adósokat, kik nem több mint egy fel év óta vannak hátralekban 8 napi záros határidő alatti fizetésre felhívja s ennek sikertelen maradása esetén a követelés felhajtása iránti pert haladéktalanul megindítja. Az adósok a felszólításért 1 korona díjat kötelesek fizetni, melyek a tiszti főügyészt illetik meg.

17. §. A kölcsönök úgy az árvaszék, mint a kölcsönvevők részéről három hóval előre részben, vagy egészben bármikor felmondhatók.

18. §. Résztörlési engedélyek semmi szín és ürügy alatt ki nem adhatók, a résztörlési és törlési nyugtákat azonban a kölcsönösszeg részbeni s illetve egészbeni lefizetése esetén az árvaszék a megfelelő bélyegjegy beszolgáltatása ellenében bármikor köteles kiadni.

19. §. Jelen szabályrendelet joghatályát megelőző időkből származott kölcsönöknél is a 4 százalék tőketörlesztés épen oly szigoruan megkövetelendő, mint az új kölcsönöknél, joga van azonban a régibb kölcsönzőnek a kikötött 10 százalékot és minden felmondás nélkül törlesztetni.

20. §. Az összesített árvapénztár által kezelt tőkepénzek kamatjövödelméből 10 százalék az 1877 XX. t.-cz. 293. §. alapján a tartalék-alaphoz csatoltatik.

21. §. A kamatok tőkésítésénél, illetőleg kifizetésénél a tartalékalapnak járó 10 százalék mindig levonandó és nevezett alap javára elkönyvelendő.

III. RÉSZ.

Az árvaszék által kirótt birságpénzek kezelése és hováfordításáról.

22. §. Az árvaszék által kirótt birságpénzek az árvaszék által hajtának be és az összesített árvapénztár által takarékpénztárilag kezeltetnek.

A birságpénzek csak azon árvák segélyezésére fordíthatók, kik 12 éven alóliak és vagyontalanok, vagy azok részére, kik a keresetképeségi kort elérték ugyan, de testi vagy szellemi fogyalkozás miatt keresetképtelenek.

A keresetkeptelenség és vagyontalanság előjárósági bizonyítvány által igazolandó, mely a helybeli lelkész és illetékes szolgabíró által megerősítendő.

23. §. Az árvaszék a bírságpénzeket a 12. §. szerinti letéti naplóval helyezi el az összesített árvapénztárba és kiutalási napló mellett utalja ki.

24. §. Az összesített árvapénztár a bírságpénzeket naplóba vezeti és községenként elkülönítve elkönyveli.

25. §. Az árvapénztár a bírságpénzeket kamatozás végett azon takarékpénztárba helyezi el, melyet e célból évről évre a törvényhatósági bizottság közgyűlése névszerinti szavazással kijelöl. Az ezekről kiadott betéti könyveket díjtalanul őrzi.

26. §. A bírságpénzekből vagyontalan árvák tartására és nevelésére az árvaszék által engedélyezett segélyösszegek szintén az árvaszék által számadástétel kötelezettsége mellett a gyám kezéhez utaltatnak ki és az árvapénztár a kiutalt összeget a takarékpénztárból felvéven, a gyámoknak nyugta mellett szolgáltatja ki.

27. §. Az árvaszéki elnök a bírságpénzekről külön jegyzéket vezet, azoknak behajtását felügyeli és az árvapénztár megvizsgálásakor jegyzékét a pénztári állapottal összehasonlítja.

28. §. Jelen szabályrendelet által az árvaszék szervezte és a gyámpénztár pénzkezelésére vonatkozó régi szabályrendelet összes intézkedései hatályon kívül helyeztetnek.

Megerősítés után ezen szabályrendelet és 123000/902. és 128000/902. számú belügyminiszteri rendeletek együttesen lesznek alkalmazandók.

Elfogadtatott Udvarhelyvármegye törvényhatósági bizottságának Székelyudvarhelyen, 1902. december 19-én tartott III-ik rendes közgyűlésében. (P. H.) *Dr. Damokos Andor,* alispán.

II. További intézkedést igénylő általános jellegű rendeletek.

Sz. 18624—902. alisp.

Székelyudvarhely város polgármestere és valamennyi községi előljáróságnak.

Közhirre tétel végett értesitem, hogy Tarsfalva község szarvasmarhaállományában járványosan uralgott ragadós száj- és körömfájás megszűnven, a vonatkozó községi zárlat feloldatott, a Tordátfalván uralgó ragadós száj- és körömfájás miatt e község továbbra is a vészkerületben marad, Kadács, Csehéfalva a vészkerületből kivonatlik.

Székelyudvarhelyen, 1902. évi december hó 24. én.

Dr. Damokos
alispán.

Sz. 18640—902. alisp.

Székelyudvarhely város polgármestere és valamennyi községi előljáróságnak.

Közhirre tétel végett értesitem, hogy Etéd község szarvasmarhaállományában járványosan uralgott ragadós száj- és körömfájás megszűnven, a vonatkozó községi zárlat feloldatott, de Küsmődön uralgó ragadós száj- és körömfájás miatt a község továbbra is a vészkerületbe hagyatott.

Székelyudvarhelyen, 1902. december hó 24.

Dr. Damokos,
alispán.

Sz. 18710—902. alisp.

Udvarhely város polgármestere és valamennyi község előljáróságnak.

Közhirre tétel végett értesitem, hogy a Bogárfalva község szarvasmarhaállományában járványosan uralgott ragadós száj- és körömfájás megszűnven, a vonatkozó községi zárlat feloldatott. K.-Kisfalud, Szent-Lélek, Malomfalva, Pálfalva, Farkaslaka községek a vészkerületből kivonatlik.

Székelyudvarhelyen, 1902. évi december hó 27-én.

Dr. Damokos Andor,
alispán.

III. Általános jellegű, de további intézkedést nem igénylő rendeletek, értesítések és más közlemények.

Sz. 18717—902. alisp.

Udvarhely város polgármestere és valamennyi községi előljáróságnak.

Közhirre tétel végett értesitem, hogy a Malomfalva község szarvasmarha állományában szórványosan uralgott lépfene megszűnven, a vonatkozó udvar zárlat feloldatott.

Székelyudvarhely, 1902. december hó 27-én.

Dr. Damokos,
alispán.

Sz. 18847—902. alisp.

Székelyudvarhely város polgármestere és valamennyi községi előljáróságnak.

Közhirre tétel végett értesitem, hogy Ülke község szarvasmarha állományában járványosan uralgott ragadós száj- és körömfájás megszűnven, a vonatkozó községi zárlat feloldatott.

Székelyudvarhelyen, 1902. december 30-án.

Dr. Damokos,
alispán.

IV. Személyi hírek.

A vármegyei pénzkezelés s az ezzel összefüggő számviteli szolgálat államosítása következtében a megyei tisztikar kötelékéből 1903. január 1-ével eltávoztak: Gotthárd János főpénztárnok, Ferenczi Ferencz ellenőr, Soó Domokos pénzt. tiszt, Németh Albert főszámvevő, Koncz Aurél, Dobai Zoltán számvevő és Bocz Endre h. számvevő

Az említett tisztviselők további rendeletig a helyi kir. pénzügyigazgatóság számvevősége, illetve kir. adóhivatala mellé rendeltettek ideiglenes szolgálattételre

Vorsatz Antal megyei főlevéltárnok január 1-ével nyugdíjba helyeztetvén, ezen állás a főispán ur Biró Denes eddigi allelevéltárnokot nevezte ki.

V. Pályázatok, hivatalos hirdetések és körölvények.

Szám 161—903. alisp.

Pályázati hirdetmény.

Udvarhelyvármegye alispáni hivatalánál üresedésbe jött vármegyei allelevéltárnoki állásra pályázatot nyitok.

Minősítési kellekek: az 1883. évi I. t.-cz. 13. §. rendelkezésének megfelelő levéltári szakvizsga letételének igazolása.

Ezen állással járó illetmények:

1200 korona évi törzsfizetés és 320 korona lakbér illetmény.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket bezárólag a folyó évi február hó 7-ikéig annál is inkább adják be, mert az ezen határidő eltelte után beérkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

A pályázati hirdetmény Udvarhelyvármegye főispánjához czimzendő, s benyújtásának módjára nézve az 1902. évi 125000 számú belügyminis-teri rendelettel kibocsátott vármegyei Ügyviteli Szabályzat 4. §-ának rendelkezése irányadó.

Székelyudvarhely, 1903. január hó 6-án.

Dr Damokos Andor,
alispán.

Sz. 738—1902.

lgeb.

Pályázati hirdetmény.

A székelyudvarhelyi m. kir. állami erdőhivatal területében lévő zetalaki hatósági erdőszolgai és a kisbacsoni (hatodi) hatósági erdőszolgai állomások megüresedvén, az ezen a szabályren-

deletileg megállapított illetmények élvezetével összekötött állomások betöltése céljából pályázat hirdettetik.

Felhivatnak az ezen állásokra pályázni szándékozók, hogy az erdőtörvény 37. §-ában foglalt teljes minősítésüket, ép és egészséges testalkukat, életkorukat, valamint eddigi alkalmaztatásukat és a magyar nyelvnek szóban és írásban való tökéletes bírását igazoló okmányokkal felszerelt, szabályszerűen bélyegzett és sajátkezűleg irt kérvényüket legkésőbb 1903. évi január hó 20. napjának déli 12 órájáig a székelyudvarhelyi m. kir. állami erdőhivatalhoz annál is inkább adják be, mivel a később érkező pályázatok nem fognak figyelembe vétetni.

Udvarhelyvármegye közigazgatási erdészeti bizottságától.

Székelyudvarhelyt, 1902. évi desz. hó 27.

Dr Damokos,
alispán.

Sz. 18558—902. alisp.

129.759—902. B. M. számú körrendelet a Tűzrendészeti felügyelő ajánlata tárgyában.

Valamennyi vármegyei és városi törvényhatóságnak.

Lukáts Gyula budapesti (VII., Kerepesi-ut 62 sz. a.) lakos az iránt folyamodott hozzám, hogy a szerkesztésében és kiadásában négy év óta havonként kétszer megjelenő Tűzrendészeti felügyelő című műszaki tűzoltó szaklapot a községeknek figyelmébe ajánljam.

Mint hogy a hozzám bemutatott lappéldányokból arról győződtem meg, hogy a szóban levő szaklap a tűzbiztonság és a tűzveszély elhárítása tekintetében utmutatást tartalmazó s legtöbbször ábrákkal is illusztrált cikkekkel közöl és így az a községeknek, a tűzoltóságok szervezése, kiképzése és a tűzrendészet fejlesztése szempontjából hasznos szolgálatot tehet, ennél fogva a szóban levő lapot a törvényhatóságnak, illetőleg a törvényhatóság útján a községeknek figyelmébe ajánlom.

Budapesten, 1902. évi december hó 13-án.

A minister helyett
Széll Ignác s. k., államtitkár.

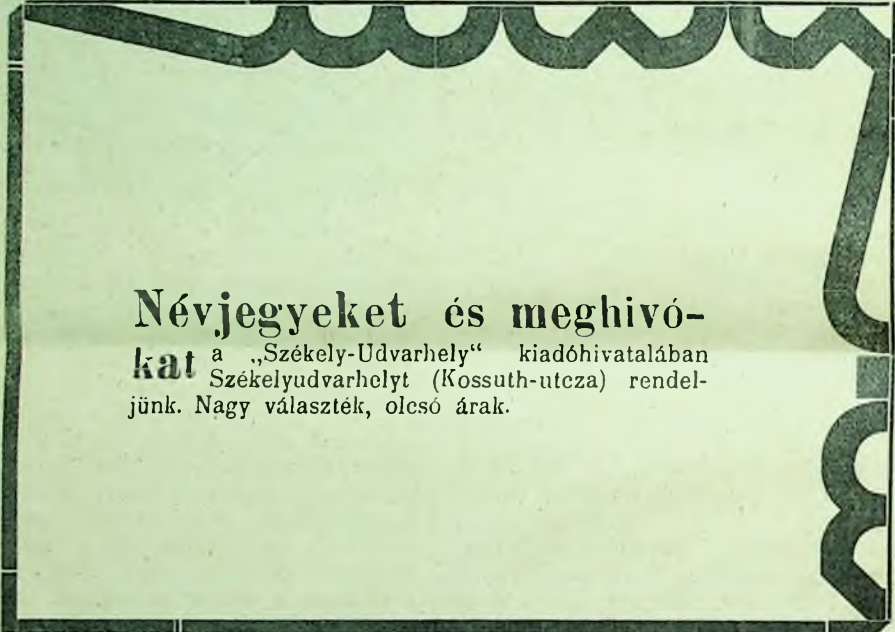
Sz. 17577—002. alisp.

Valamennyi község előljáróságának.

Közhirre tétel végett értesitem, hogy folyó hó 27-én bögyözi Bernát Herman Felső-Boldogaszszonyfalva és Udvarhely között az állami uton egy gypjuból szőtt piros csikos fehér posztó harisnyát, benne egy asztalkendő és egy pár kesztyű, egy kis kenyér és két darabka húst talált, ezen tárgyak a bögyözi körjegyzői irodában vannak, jogos tulajdonosa átveheti.

Székelyudvarhelyen, 1902. évi december 24-én.

Dr Damokos,
alispán.

**Névjegyeket és meghívó-
kat** a „Székely-Udvarhely“ kiadóhivatalában
Székelyudvarhelyt (Kossuth-utcza) rendel-
jünk. Nagy választék, olcsó árak.